

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-755/21 P Kočner przeciwko Europol

Posted on 2024-04-30

Europol i państwo członkowskie, w którym wystąpiła szkoda w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania danych w ramach współpracy między tymi podmiotami, ponoszą odpowiedzialność solidarną.

Zainteresowana osoba, która domaga się pełnego naprawienia przez Europol lub dane państwo członkowskie poniesionej przez nią szkody, powinna jedynie wykazać, że przy okazji współpracy między tymi dwoma podmiotami miało miejsce niezgodne z prawem przetwarzanie danych, w wyniku którego poniosła ona szkodę.

Nie jest wymagane, by osoba ta ustaliła, któremu z tych dwóch podmiotów można przypisać owo niezgodne z prawem przetwarzanie danych.

Po zabójstwie na Słowacji 21 lutego 2018 r. słowackiego dziennikarza i jego narzeczonej –

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-755/21 P Kočner
przeciwko Europol

Jána Kuciaka i Martiny Kušnírovej – słowackie władze wszczęły szeroko zakrojone dochodzenie. Na ich wniosek Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (Europol) pobrała dane zapisane w dwóch telefonach komórkowych, które należały do Mariana Kočnera. Europol przekazał wspomnianym organom sporządzone przez siebie sprawozdania kryminalistyczne oraz twardy dysk zawierający zakodowane dane pobrane z tych telefonów. W maju 2019 r. słowacka prasa opublikowała informacje dotyczące M. Kočnera pobrane z jego telefonów komórkowych, w szczególności transkrypcje prowadzonej przez niego wymiany wiadomości o charakterze intymnym. Ponadto w jednym ze sprawozdań Europol wskazał, że M. Kočner przebywa w areszcie od 2018 r. w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa finansowego oraz że jego nazwisko jest między innymi bezpośrednio związane z tzw. „listami członków mafii” i „Panama Papers”.

M. Kočner wystąpił do Sądu Unii Europejskiej z żądaniem zasądzenia na jego rzecz kwoty 100 000 euro tytułem zadośćuczynienia za krzywdę, jakiej miał doznać w wyniku niezgodnego z prawem przetwarzania jego danych. W wyroku z dnia 29 września 2021 r. Sąd oddalił tę skargę. Orzekł po pierwsze, że M. Kočner nie przedstawił dowodu istnienia związku przyczynowego między krzywdą a działaniem Europolu, a po drugie, że nie dowiódł, iż tzw. „listy członków mafii” zostały sporządzone i były prowadzone przez Europol. M. Kočner wniósł odwołanie do Trybunału Sprawiedliwości.

W wyroku Trybunał orzekł, iż prawo Unii ustanawia reżim odpowiedzialności solidarnej Europolu i zainteresowanego państwa członkowskiego, w którym wystąpiła szkoda powstała wskutek niezgodnego z prawem przetwarzania danych w ramach współpracy między tymi podmiotami.

- Na pierwszym etapie odpowiedzialność solidarna Europolu lub zainteresowanego państwa członkowskiego może być dochodzona odpowiednio przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub przed właściwym sądem krajowym.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-755/21 P Kočner
przeciwko Europol

- W stosownym przypadku etap drugi może zostać przeprowadzony przed zarządem Europolu celem ustalenia „ostatecznej odpowiedzialności” Europolu lub zainteresowanego państwa członkowskiego za odszkodowanie przyznane pokrzywdzonej osobie fizycznej.

Aby owa odpowiedzialność solidarna mogła zostać stwierdzona w ramach etapu pierwszego, zainteresowana osoba fizyczna powinna wykazać jedynie, że w ramach współpracy między Europolem a danym państwem członkowskim miało miejsce niezgodne z prawem przetwarzanie danych, w wyniku którego poniosła ona szkodę. W przeciwieństwie do tego, co orzekł Sąd, Trybunał stwierdził, że nie jest wymagane, by osoba ta ustaliła ponadto, któremu z tych dwóch podmiotów można przypisać owo niezgodne z prawem przetwarzanie danych. W konsekwencji Trybunał uchylił w tym zakresie wyrok Sądu.

Wydając ostateczne rozstrzygnięcie w przedmiocie tego sporu, Trybunał orzekł, że niezgodne z prawem przetwarzanie danych, które polegało na ujawnieniu nieupoważnionym osobom danych dotyczących konwersacji o charakterze intymnym między M. Kočnerem a jego przyjaciółką, doprowadziło do podania tych danych przez słowacką prasę do wiadomości publicznej. Trybunał uznał, że takie niezgodne z prawem przetwarzanie danych naruszyło prawo M. Kočnera do poszanowania jego życia prywatnego i rodzinnego, oraz prawo do poszanowania komunikowania się, jak również ugodziło w jego dobre imię i reputację. Tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę Trybunał zasądził na rzecz M. Kočnera kwotę 2 000 euro.

Źródło: komunikat TSUE